

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-ly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónapra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden nap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvár, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyzög centiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fl.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttérői cikkek garmond sora után 40 fl. fizetendő.

Pártoljuk a hazai ipart.

Kolozsvár, jan. 18.

Az „Ellenzék” által a magyaripar és termelés érdekében megindított akció a társadalmi élet minden ágazatában egyre nagyobb hullámokat ver fel.

Tegnap délután az EMKE közreműködésével formászerűen megalakult az „Erdélyi iparpártoló szövetség”.

Az ige tehát testet öltött, melynek a gyakorlati életben való megvalósításáért az „Ellenzék” zászlót bontott és agítált minden megengedett és alkalmasnak vélt eszközrel.

A magyar társadalom lelkiismerete ritkán ébredt fel oly bámulatos élénkséggel, mint ebben az akcióban, mely a mi és oly soknak a hite szerint egyedül nyújthat kárpótlást Magyarországnak, szemben azzal az óriási anyagi áldozattal, a melynek az osztrákokkal szemben való meghozatalára, a fel-emelt kvóta képében rákényszerítettünk.

Ebben a dologban valósággal a nemzet anyagi fennmaradásának és boldogulásának a titka pattant ki.

Csodálható-e, hogy a mikor a nemzet vagyoni boldogulásának biztosításáról van szó, akkor összefognak a nemzet jobbjai és a mikor látják, hogy a veszedelem a nyakunkon van, akkor megébred a lelkiismeret, a tetterő és a cselekvés vágy és lelkesedve sorakoznak ama zászló körül, a melyre az önvédelem hathatós eszköze, mint jelszó: „Pártoljuk a hazai ipart” van felírva.

Tegnap délután az EMKE kezdésére a városház nagyertermében megjelentek a társadalomnak majdnem összes vezető emberei, s mint a kiket egy cél lelkesít s egy nagy eszme egyetemesen foglalkoztat, egy sorakoztak a zászló körül és minden ellenézet nélkül, a legteljesebb odaadással szegődtek munkásokul a magyar társadalmi önvédelem nagy művének végbevitelére.

Mindenkit teljesen áthatott egy nagy gondolat, mindenki csak egymást lelkesítette és példával kívánt mindenki elől járni ebben a nagyjelentőségű akcióban, a melyhez hasonló a nemzet önvédelmi harca óta nem fordult elő.

Ezelőtt 50 évvel a harcmezőn, ma a béke fegyvereivel a tanácskozó termekben foly a harc, a melynek célja társadalmi védelem alá helyezni a magyar ipar terméket és a mezőgazdasági terményeket s kizsárolva területünkről az idegen árut, emelni ezzel a magyar ipart és mezőgazdaságot, hogy a mit magunk nyújthatunk azt magunktól szerezzük s a mit eddig az idegen sebbe nyelt el, megtartsuk magunknak.

Ezt célozza az az egyesület, a mely oly páratlan lelkesedés között alakult meg tegnap, s a mely bizonyára buzditó például fog szolgálni arra, hogy az ország többi országot is megmozdítjanak és rövid idő alatt minden vonalon megtörténjen a társadalmi szervezkedés.

Hisszük és reméljük, hogy a kolozsvári szervezkedés hatalmas példadától, hogy az itt kiadott jelszó, az itt testet öltött ige diadalmasan fogja bejárni az országot és elkövetkezik az idő — s tán nem is oly messze, — a mikor a magyar társadalom a maga egészében át lesz hatva annak tudatától, hogy a magyar iparnak ily módon való pártolása egyértelmű Magyarországi anyagi jólétnek és emelkedésnek biztosítékával.

Lelkünk egész örömeivel üdvözljük a tegnap megalakult „Iparpártoló szövetséget”, s óhajtjuk, hogy ez a hazafias mozgalom mihamarabb egy táborba hozza össze Magyarországi népeit.

Isten áldása legyen a szövetség munkáján!

A gyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Az Emke meghívására az „Erdélyi Iparpártoló-Szövetséget” tegnap tartotta alakuló gyűlését a városház közgyűlési termében. A gyűlésre az Emke a következő hivatalok és erkölcsi testületeknek küldött meghívót:

Nemes Kolozsvármegye tks. törvényhatóságának.

Méltóságos gróf Lázár István alispán ur kezéhez.

Nemes Ko'ozsvár sz. kir. város tks. elnökségének.

Nagyságos Szvacsina Géza polgármester ur kezéhez.

Nagytekintetű kir. kincstári ügyészség.

Nagyságos kir. pénzügyigazgatóság.

Nagyságos kir. kataszteri igazgatóság.

Tekintetes kir. adóhivatal.

Tekintetes kir. fővámbivatal.

Állami dohánygyár tks. igazgatóságának.

Nagyságos tankerületi főigazgatóság.

Nagyságos kir. tanfelügyelőség.

Ferencz József m. kir. udományos egyetem ngs. tanácsának.

Egyetemi kör tekintetes elnökségének.

Kir. gazdasági tanácsotek tek. igazgatóságának.

Kereskedelmi akadémia tek. igazgatóságának.

Róm. kath. főgymnasium tek. igazgatóságának.

Ev. ref. főgymnasium tek. igazgatóságának.

Unitárius főiskola tek. igazgatóságának.

Állami tanítóképződe tek. igazgatóságának.

Állami felsőbbleányiskola tek. igazgatóságának.

Városi polgári főiskola tek. igazgatóságának.

Állami polgári leányiskola tek. igazgatóságának.

Állami fa és fémipar szakiskola tek. igazgatóságának.

Állami nőipariskola tek. igazgatóságának.

Ngs. Polcz Rezső titkár ur kezéhez.

Kolozsvári kir. erdőigazgatóság.

Kolozsvári kir. erdőrendezőség.

Posta és távirat igazgatóság.

M. kir. állami építészeti hivatal.

M. kir. államvasutak nagytek. üzemvezetősége.

Erdélyi Gazdasági Egyesület.

Erdélyi Múzeum-Egyesület.

Kolozsvári kereskedelmi és iparkamara.

Kolozsvári ipartestület.

Kolozsvári kereskedő társulat.

Kolozsvári kereskedők és kereskedőifjak egyesülete.

Erdélyi bank igazgatósága.

Erdélyi magyar jelzálog hitelbank r. t. igazgatósága.

Jelzálog.

Kolozsvári takarékpénztár.

Kereskedelmi bank r. t.

Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank r. t.

Magyar leszámítoló és pénzváltó bank.

Mezőgazdasági bank r. t.

Kolozsvári gazdák hitelszövetkezete.

Iparosok hitelszövetkezete.

Iparos-egyesület.

Függetlenségi párt tekintetes elnöksége.

Magyar Mihály.

Szabadelpárt tek. elnöksége ngs. Szamosy János urh.

Erdélyi Kárpát-Egyet tek. elnöksége.

Erdélyi Pincze-Egyet tek. elnöksége.

Kolozsvári kaszinó tek. elnöksége.

Kolozsvári Nemzeti Kaszinó tek. elnöksége.

Kolozsvári kis és középkereskedők társulata Havas Lázár ur kezéhez.

Megjelentek a többek közt: Szvacsina Géza polgármester, Benel Ferencz a kolozsvári függetlenségi párt elnöke, Polcz Rezső ügyvéd, Balogh Károly tanár, Hory Béla árvaszéki elnök, Veisz József bankigazgató, Kozma Ferencz tanfelügyelő, Pallós Albert igazgató, dr. Hédevári Lehel szerkesztő, Hirschfeld Lajos, az ipartestület titkára, Vincze István birtokos, Marczinkevics Ignác iparos, Szabó József nagybirtokos, Tokaji László az E. G. E. titkára, Sipos Károly kereskedő, Zatlér József iparos, Szabó Samu tanár, Gáman József ipar-kamarai titkár, Ciky Viktor tanár, Kiss Sándor tanár, Benigni Sámuel az iparos egyet elnöke, dr. Farkas Gyula tanár, Molnár József kereskedő, Melitskó Frigyes mérnök, Sebesi Samu községi bíró, Pákey Lajos mérnök, Kuszkó István hírlapíró, br. Feilitsh Arthur orsz. képviselő, Páka Zoltán aljegyző, Gidófalvy István kúrgyógyzó, Merza Lajos kir. tanácsos, Kolbenheyer Bertalan hivatalnok, Radnothy Dezső Eke titkára, Kelemen Márton erdőmester, Széchy Ákos igazgató, dr. Bartha János városi főorvos, dr. Szamosy János tanár, Lengyel Károly iparos, Tóth Mózes iparos, Ajtai K. Albert szerkesztő, Turchányi Gyula lelkész, Hegyesy Vilmos hírlapíró, Hirschfeld Sándor kereskedő, dr. Török István tanár, Fekete Béla tanácsos, Haas János iparos, dr. Szentkirályi Ákos igazgató, Magyar Mihály szerkesztő stb.

A gyűlésen jegyzett Hirschfeld Sándor kereskedő. Előadó Sándor József Emke főtitkár, orsz. képviselő volt.

Gróf Beldi Ákos főispán délután fél 5 órakor a következő szavakkal nyitotta meg a gyűlést:

Igen tisztelt uraim!

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület igazgató-választmánya elhatározta, hogy a mai napra egy értekezletet hívjon össze a honi ipar és termelés pártolása érdekében. Köszönöm, hogy szívesek voltak ilyen szép sámmal megjelenni. A nagyfontosságú kérdésnek, mely ezen ülés tárgyát képezi, részleteibe nem bocsátkozom, mivel a tárgyalás alkalmával ugy is módomban lesz hozzászólni. Felkérem Sándor József urat, az Emke főtitkárát, hogy szíveskedjék javaslatát előadni és felkérem a tisztelt urakat, méltóztatassanak őt meghallgatni.

Sándor József erre a következő nagyszabású beszédet mondotta:

Tisztelt uraim!

Engedjék meg, hogy bevezetésül visszatekintést vetve a multra, azt összekapcsoljuk a jelenlét s ebből következtetést vonjunk a jövő teendőire nézve.

A magyar iparpártoló mozgalom köztudomáslag nem mai keletű. Egyidejű az modern állami-águnk kezdetével, illetve ébredésünk ama korszakával, midőn Széchenyi lángszava hosszú leihargiájából felrúgta a magyart s nyelv, irodalom, politikai szabadság, parlamentarismus stb. egymás után kezdtek következni, mint megváltó eszmék.

Magának az iparpártoló mozgalomnak megindítása Kossuth Lajos nagy érdeme volt. Kossuth a saját vallomása szerint az 1837. május 4-ike éjéjétől a hazáért szenvedett hosszú fogsága alatt gondolta ki az iparpártoló mozgalom eszméjét is s 1840 tavaszán az országgyűlés s különösen Deák Ferencz erőlyes sürgetésére kiszabadulván, nyomban hozzá is kezdett a börtönből kigondolt terv megvalósításához. 1841-ban a „Pesti Hírlap” szerkesztésével is megbízatván, 1844. júl. 1-ig ebben, majd pedig a lapról megválva, a „Hetilap”-ban folytatta iparfejlesztő és iparteremtő működését, mindaddig, míg a forradalom szele közszabadságunkkal együtt ipari ke-deményezéseinket is el nem sodorta.

Kossuth először is Széchenyit kereste fel, ő azonban aggodott, vajjon, nem fog-e a mozgalom Ausztriában reakciót kelteni? Azért Kossuth Bathiányi Lajos gróffal, Magyarország későbbi miniszterelnökével fogott kezét, a kivel — érdekes — először is ez a találkozás hozta össze.

Igy létesült a hallhatatlan nevű vértanu elnöklété alatt 1841. nov. 13. és 14-én, az abszolutizmus alatti megszakitással, máig is dicsőségesen fennálló Országos iparegyesület, melynek kebeléből indult ki azután még nagyobb kerettel az 1844. okt. 6-án Pozsonyban a Karok és Rendek országos termében gróf Bathiányi Kázmér elnöklété alatt megalakult Iparvédegylet.

Mindkét mozgalomnak igazgatója és életető lelke Kossuth, a ki ekkor 39 éves s így hát munkabíró erejének és teljességének mintegy tetőfokán áll. Az Iparegyesület rendezte Kossuth személyes közreműködésével 1842. aug. 25-től, szept. 21-ig a budapesti redut termében az Urnak az első zsengést bemutató első Iparműkiállítást, melyet sorban követnek, mindinkább fokozódó sikerrel, az 1843. aug. 21-én ugyancsak a Redutban s az 1846. év nyarán már a Nemzeti múzeum 12 termében rendezett második és harmadik Iparműkiállítás. A másodikikat meglátogatta István nádor fensége neje is s a Karok és Rendek megtekinteni lerándulnak Pozsonyból.

A 3-ik kiállítást a nádor már személyesen nyitja meg s a látogatók közt van fia. József főherceg is. Az Iparvédegylet nem kevesebb, mint 145 vidéki osztálylyal hálózta be az országot; a hálózatban van Erdély is Kolozsvárt, Maros-Vásárhelyt, Nagy-Enyedet, Székely Udvarhelyt, Déván és Deesen alakult fiókkal. Az akkori lelkesedés tanujelül említem fel, hogy az 1845. nov. 17-én tartott közgyűlés után a Horváth-kerti szinkörben 400 résztvevő jelenlétében lefolyt lakomán, a cseh trombitások váratlan elhallgatásával zendült fel először egy magyar zenekarral az Egeressy Béni szerzett „Hazádnak rendületlenül.” Két nap mulva az ugyancsak e teremben lefolyt védegyleti bálón a hölgyek közt, kiknek élén főrangú hölgyeink állanak, az ország nagyjainak arcképeivel díszített

honi zsebkendőket osztanak szét. Az urak, papirukon hasonló képekkel ellátott honi szivarokat kaptak.

Kapcsolatosan és folytatolag ugyancsak Kossuth hozta létre 1844. május 5-én Pozsonyban a Karok és Rendek termében tartott közgyűlésen gr. Bathiányi Lajos elnöklété alatt a 350.000 p. frt befizetett alaptőkével alakult Magyar kereskedelmi társaságot s 1844. decz. 22-én Pesten gr. Bathiányi Kázmér elnöklété alatt 1 millió p. frt alaptőkével a Gyáralapító r. társaságot. Utóbbi alakuló közgyűlésen, Pestvármegye disztermében Deák Ferencz tartott egy nagy beszédet, miért az ifjuság fáklázaszenével tisztelte őt meg s elnökké is majdnem hogy őt választották meg. A Gyáralapító r. t. tagjai közt van Széchenyi István gróf is 5000 frttal, a mint hogy az egész tőkét főleg főuraink adták egybe.

A Gyáralapító r. t. igen helyes érzékkel egy gyapjufonó (50.000 p. frt), festő (20.000 p. frt) és egy vegyészeti (20.000 p. frt), valamint egy vasműgyár (30.000 p. frt) támogatásával kezdte meg, mert tényleg minden ország ipartermelésének alapja volt a szövés és a vas. A Magyar kereskedelmi társaság pedig, miután igazgatója ifj. Szabó Pál, azelőtt győri kereskedő, egy darabig hamis jelentésekkel áltatta a közönséget, majd pedig 1846. szept. végén jelentékeny anyagi kár okozásával Párisba szökött, a papiroknak 3/4-ad vesztésével való beváltásával nemsokára megbukott.

Kossuth Lajos, ki mind e mozgalomban emberfeletti dolgozott, 1885-ben a „Pesti Napló”-hoz intézett levelében viszontagságos élete kevés kedves emlékei közt a legkedvesebbek közé sorozta ezt a mozgalmat! Saját szavai szerint Magyarországon az iparvédelem hozta először össze a mágnást és polgárt s lett azután bevezetője ez a közlekedés a jobbágyság felszabadításának is.

Érdekes, hogy ez időben egy város honi iparczikket rendelve meg, miután a gyáros titokban külföldi termékeket adott el és ez kislút: az akkori lelkesedés az illető vállalkozót kérelhetetlenül boykottálta.

Az Iparvédegylet eszméje még egyszer felvillant a 60-as években, midőn magyar ruhát honi szövőből kezdtek viselni, azonban oly mély és általános ez a mozgalom, mint a 40-es évekbeli, a viszonyok következtében sem lehetett.

A 80-as években a romániai vámbáboru alatt Erdélyre nézve az Emke végzett egy ily sikerült akciót. Helyszíni kiszálásokkal és a fiókvasztmányok után szervezte a kis- és gyáripari, katonai kincstári szállításokkal, a közönséghez intézett felhívásokkal és megrendelések közvetítésével körülbelül 1 millió frtot hozott be akkor a szorongatott erdélyi ipar táplálására, mely vámbáborunk különben tudvalevőleg azóta Romániában egy önálló nemzeti ipar megteremtése lett a következménye.

Az EMKE. ezen akciójával kapcsolatban rendeztetett az 1886. aug. 29-iki közgyűlés alkalmával Kolozsvárt az Iparos-egyesület helyiségében az u. n. Határszéli kiállítás, 1887. aug. 28-án Sepsiszentgyörgyön, szintén a Közgyűléssel kapcsolatban, a „Székelyipar és mezőgazdasági kiállítás” s végül az erdélyi iparnak Budapestben is bemutatása végett, 1888. májusában az Orsz. iparcarnokban az u. n. Erdélyi kiállítás.

Egyes határozatok és intézkedések itt és ott azonban soha sem szüntek meg időközben is a honi ipar pártolását propagálni. Előjárt e tekintetben is természetesen a magyar állam, mely 1881-ben a 44-ik t-cikkkel hozta az első iparpártolási törvényt, a mit követett az 1891. XIII. trvez. s végül a legutóbbi év novemberében elfogadott s a kisiparnak adandó kedvezményekről szóló iparpártolási törvény. A 80-as években mondott ki, hogy az államnak kötelessége a maga hatáskörében a megrendeléseknél a honi ipar fogasztását szem előtt tartani s tényleg megállapítható, hogy e tekintetben ez ideig a legfőbb consummens az állam. A MAV-ak és hajózási vállalatok 1898. évi 50 milliónyi beszerzésénél a saját termelés 90,3%-ot tett ki.

Jelentékeny lökést adott az iparügynek Hegedűs Sándor kir. kereskedelemügyi miniszter múlt évi nov. hó 28-án mondott parlamenti beszéde is, melyben a kisiparról szóló fentidézett trve. tárgyalásánál az állami hatóságok kötelessége mellett hivatko-

zott a nagyközönség és társadalom teendőire is.

Mert kisebb e tekintetben a hatóságok és közintézetek s még kisebb a nagyközönség szerveződétsége, hogy az élet minden viszonyai között, a hol csak lehet, a honi iparczikket fogyasszák.

A két utóbbi tényező szervezésére nézve jelentékeny lépés történt az által, hogy az egyes tárca-miniszterek, legutóbb a kir. belügyi- és a kir. földművelésügyi miniszterek — rendeleteket bocsátottak a vármegyékhez és a városokhoz, a földművelésügyi miniszter a maga közegeihez, hogy a hazai iparczikket előnyben részesítsék, a minnek eredménye most már, hogy Győr városa, Zólyom- és Temesvármegyék stb. határozatilag és kimondották mikép csak honit fogyasztnak, ily irányú utasításokat küldtek szét az egyes előjáróságokhoz s határozataikat a társ-törvényhatóságoknak is megküldötték.

A magán-fogyasztás szervezése az 1898. év őszén Szegenen megtartott 2-ik kereskedelmi kongresszusból indul ki, mely alkalommal Gelléri Mór, az orsz. iparegyesület igazgatója előadósága mellett napirendre tűzték a honi ipar pártolása kérdésében is, a mi a magyar kereskedők részéről az első statálása annak, hogy érzik, mikép a magyar iparral szemben kötelességeik vannak. Az előadó által ekkor előterjesztett és elfogadott pontozatok lényegökben megfelelnek az Orsz. iparegyesület által közelebből ki-dott iparpártolási programnak. A végrehajtással az Orsz. iparegyesület bízott meg, mely iparpártolási szakosztályát báró Aczél Béla elnöklété alatt újjászervezte e célból. Fél-század mulva tehát a kérdés ismét oda került vissza, a honnan kiindult.

Az országos iparegyesület decz. 3-án tartott választmányi ülése végre elérkezettnek mondta ki az időt, hogy az akció megindítások s e célból haladéktalanul megkeressenek: a napi sajtó, a keresk. és iparkamarák, az ipartestületek s más ipari és közegyesületek stb. A temesvári kereskedelmi iparkamara különben tudtunkkal a múlt évben már előbb kimodta e tekintetben az akciót s tudomásunk szerint a legutóbbi kamarai értekezlet meg is bízta a temesvári kamarát a magyar ipari termelés egy megbízható törzskönyvének mielőbbi elkészítésével.

A sajtó dec. hó elejétől lelkesedéssel kezdte felkarolni a kérdést. Különösen lendületet adott azonban Hegedűs Sandorné, a kereskedelmi miniszter nejeének a „Pesti Napló” decz. hó 10-iki számában megjelent igen sikerült és szellemes közleménye, mely ugyszóval felvillanyozta a közvéleményt.

Erdélyben a kolozsvári függetlenségi párt indult meg legelőször decz. 10-én tartott értekezletében, kimondván az iparpártolási akciót megindítását, melyet Bartha Miklós az „Ellenzék” decz. 14 és 19. számaiban megjelent nyílt levelével és cikkével sietett irányítani. Mindkét cikk, de különösen a második. („Hol a magyar kereskedelem?”) a magyar kereskedőkre szált. A mozgalomhoz csatlakozott decz. 21-én tartott üléseéből a kolozsvári szabadelvű párt is.

A sajtó terén megjelent közlemények közül különösen tartalmasan és szakértőleg szóltak hozzá még a kérdéshez:

Weisz Berthold orsz. képvis. „Budapesti Napló” decz. 9. és jan. 3-iki számaiban, Tussai Gábor a „Magyar Polgár” decz. 20. és 27. számaiban („A kolozsvári mozgalom” és különösen a „Tiszességtelen verseny” c. alatt), Thék Endre a „Pesti Napló” decz. 20. Kossuth Ferencz a „Magyarország” decz. 29. számaiban, stb.

Az Orsz. iparegyesület december 20-án a sajtóban nyilvánosan közzétette az iparpártolási mozgalom szervezésének programját s az egyesület hivatalos lapja, a „Magyar Ipar” karácsonyi számában meg-szólatatván a magyar közélet előkelőségeit, a helyeslők között első helyen állt Széll Kálmán Magyarország jelenleg. miniszterelnöke. A nyilatkozatok közül azóta szárnysa szó lett gróf Beldi Ákos az E. M. K. E. elnökének felmérénye, mely szerint a mozgalomban egyenlő feladata van a termelőnek, fogyasztónak, egy mint a közvetítőnek s elszakad a lánc, ha annak bármelyik szeme kiesik.

Decz. 26-án, karácsony másodiknapján Maros-Vásárhelyt Mikó Árpád főispán elnök-

letével a kereskedelmi és iparkamara helyiségekben az egész székhelyre kiterjedő „Székely ipar-pártoló szövetség” alakult, kimondván, hogy be sem várva a temesvári kamara munkálát, a magyar ipari termelésről egy minél több példányban megjelenő ismertető művet ad ki.

A magyar iparnak a hadseregi szállításokban való megfelelő kérdésével a legutóbbi delegáció is foglalkozott.

Megemlítve még, hogy mozgalom indult Hegedüs Sándorné elnöksége alatt f. évi május hó 12-től 28-ig az Orsz. iparcamrákban egy Honi iparkiallítás rendezése tárgyában, mely azután Kolozsvárra s Magyarországra többi nagy városaiba vándor-kiallításaként küldött szét: ezzel k. b. kimerítettük, a mi az ipari mozgalom előzményeire, főbb mozzanataira tartozik. A nevezett honi iparkiallítás is részletes katalógust ad ki, melyben nem kiállító honi iparosok neve is benn foglaltatik.

Az E. M. K. E.-ben a decz. 12-iki választmányi ülésében Balogh Károly jegyző tett indítványt a magyar ipar és termelés pártolására nézve, mit a választmány elfogadván, ennek alapján érintkezésbe léptünk: egyfelől az Országos iparegyesülettel, a Magyar királyi kereskedelmi muzeummal, az Országos központi statisztikai hivattal, a temesvári, kolozsvári és marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarákkal, a kolozsvári ipartestülettel, kereskedők társulatával, az iparos egyesülettel, továbbá egyesekkel stb. s az ügyet elkészítve 55 helyi közintézet, szaktestület s a hatóságoknak is meghívásával így jött létre a jelen értekezet.

Mielőtt azonban a tanácskozást megkezdők, engedjék meg még, hogy egy tekintetet vessünk Magyarország termelési és behozatali jelen helyzetére.

1. Magyarország összes behozatala és kivitele az 1891—97. évben.

Behozatal.	Kivitel.	Különbözet.
1891 502 800.000	545.200.000	42.400.000
1892 519.400.000	509.700.000	9.700.000
1893 513.700.000	545.500.000	10 800.000
1894 546 800.000	562.600.000	16 300.000
1895 544.000.000	529.400.000	39.200.000
1896 548 000.000	544.700.000	3.600.000
1897 553.700.000	541.000.000	12.700.000

A fentiekben kitesztölög 7-év alatt 3 évben volt kiviteli többletünk 10—42 millióig, elegendő 4 év alatt a behozatal nagyobb és pedig 3—12 millió között.

2. Magyarország behozatala és kivitele országok szerint az 1897. évben.

Behozatal.	%
1 Ausztria 428.756.000	77.43
1 Németország 27.565.000	4.98
3 Szerbia 22.415.000	4.05
4 Olaszország 15.689.000	2.83
5 Románia 13.353.000	2.41
6 Bosznia és Herceg. 7.690.000	1.39
7 Nagy-Británia 5.025.000	0.91
8 Oroszország 3.426.000	0.62
9 Európai-Törökország. 3.335.000	0.60
10 Franciaország 1.992.000	0.36
11 Svájc 995.000	0.18
12 Hollandia 712.000	0.13
13 Belgium 587.000	0.11
14 Bulgária és Kel. Rumélia 416.000	0.07
15 Más államok 21.763.000	3.93
Összesen:	553.719.000 100.00
Kivitel:	%
1 Ausztria 412.113.000	76.18
2 Németország 50.956.000	9.42

3 Szerbia 4.437.000	0.82
4 Olaszország 9.244.000	1.71
5 Románia 10.043.000	1.86
6 Bosznia és Hercz. 8.445.000	1.56
7 Nagy-Británia 11.115.000	2.05
8 Oroszország 1.950.000	0.36
9 Európai-Törökország. 2.157.000	0.39
10 Franciaország 10.491.000	1.94
11 Svájc 4.084.000	0.75
12 Hollandia 1.977.000	0.37
13 Belgium 2.062.000	0.38
14 Bulgária és Kel. Rumélia 1.701.000	0.31
15 Más államok 10.205.000	1.90
Összesen:	540.980.000—100.000

3. Magyarország behozatali és kiviteli többlete országok szerint az 1893—97. évben.

Behozatali többlet milliókban.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.
1. Szerbia 13,544	16,458	13,741	14,751	17,578	
2. Ausztr. 44,094	35,284	51,830	27,587	16,643	
3. Olaszor. 911	897	—	237	6,445	
4. Románia	1,307	444	—	3,310	
5. Orosz. 1,905	999	2,957	1,827	1,476	
6. Europ. T.	139	1,969	1,230	1,178	
7. Németor.	—	—	—	—	
8. Francia.	—	—	—	—	
9. N-Britt.	—	—	—	—	
10. Svájc	—	—	—	—	
11. Belgium	—	—	—	—	
12. Bulg.K.Rum.	—	—	—	—	
13. Hollandia	—	—	—	—	
14. Boszn. H.	—	—	866	733	
15. Más áll.	4,873	5,175	8,195	7,233	11,558
Összesen:	—	—	39,165	3,624	12,739

Kiviteli többlet milliókban.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.
1. Szerbia	—	—	—	—	—
2. Ausztria	—	—	—	—	—
3. Olaszors.	—	—	3,782	—	—
4. Románia	2,715	—	—	3,315	—
5. Oroszors.	—	—	—	—	—
6. Europ. T.	516	—	—	—	—
7. Németo.	42,232	44,613	13,053	24,863	23,391
8. Francia	11,163	12,033	11,309	9,027	8,499
9. N-Britt	7,407	7,520	4,592	4,366	6,090
10. Svájc	5,601	5,737	4,434	4,354	3,089
11. Belgium	1,038	1,614	1,294	899	1,475
12. Bulg.K.R.	1,938	2,840	1,767	1,671	1,285
13. Holland.	11,437	1,739	606	1,479	1,265
14. Bosz. H.	2,128	449	—	—	755
15. Más áll.	—	—	—	—	—
Összesen:	10,847	16,286	—	—	—

4. Magyarország kivitele és behozatala nyersanyagok és gyarmatok szerint 1897-ben:

Behozatali összeg:	1897.
A. Nyersanyagok:	
I. Ipari segédanyag	60,905,009 — 11.0 —
II. Élelmiszeri és használati tárgyak	71,947,000 — 12.0 —
B. Gyártmányok:	
1. Élelmi és fogy. cikkek	47,061,000 — 8.50 —
2. Fonó-szövő ipari készítmények:	
a) Fonalak	12,577,000 — 2.27 —
b) Szövetek	152,074,000 — 27.46 —
c) Ruházatok és fémernemű	22,697,000 — 4.10 —
3. Bőr és bőripari:	
a) Bőr	16,347,000 — 2.95 —
b) Bőráruk	14,420,000 — 2.60 —
4. Papíros és papíráruk	8,721,000 — 1.57 —
5. Fa- és csontárak	12,018,000 — 2.17 —
6. Vegy. ip. term. és félgy.	22,891,000 — 4.14 —
7. Különféle készítm. szarvasanyagból	19,249,000 — 3.48 —
8. Kő-üveg-és ágyag-árak	11,736,000 — 2.12 —
9. Fémek és fémárak:	
a) Vas-, vasárak	28,601,000 — 5.17 —
b) Egyéb fémek és fémárak	22,828,000 — 4.12 —
10. Gépek, eszközök és műszerek	21,073,000 — 3.81 —
11. Irodalmi és műtárgyak	8,574,000 — 1.55 —
A. Nyersanyagok:	132,852,000 — 23.99 —
B. Gyártmányok:	420,867,000 — 76.01 —
Összesen:	553,719,000 — 100.00 —

Kiviteli összeg:	1897.
A. Nyersanyagok:	
I. Ipari segédanyag	76,097,000 — 14.07 —
II. Élelmiszeri és használati tárgyak	246,517,000 — 45.57 —
B. Gyártmányok:	
1. Élelmi és fogy. cikkek	138,109,000 — 25.52 —
2. Fonó-szövő ipari készítmények:	
a) Fonalak	1,476,000 — 0.27 —
b) Szövetek	14,275,000 — 2.64 —
c) Ruházatok és fémernemű	4,704,000 — 0.87 —
3. Bőr és bőripari:	
a) Bőr	5,092,000 — 0.94 —
b) Bőráruk	1,626,000 — 0.30 —
4. Papíros és papíráruk	1,654,000 — 0.31 —
5. Fa- és csontárak	3,892,000 — 0.72 —
6. Vegy. ip. term. és félgy.	12,129,000 — 2.24 —
7. Különféle készítm. szarvasanyagból	5,286,000 — 0.98 —
8. Kő-üveg-és ágyag-árak	1,846,000 — 0.34 —
9. Fémek és fémárak:	
a) Vas-, vasárak	9,966,000 — 1.84 —
b) Egyéb fémek és fémárak	7,657,000 — 1.42 —
10. Gépek, eszközök és műszerek	8,653,000 — 1.60 —
11. Irodalmi és műtárgyak	2,004,000 — 0.47 —
A. Nyersanyagok:	322,614,000 — 59.64 —
B. Gyártmányok:	218,366,000 — 40.36 —
Összesen:	540,980,000 — 100.00 —

Magyarország évi összes kivitele tehát (1. tábl.) az 1891-től 1897-ig való átlagot tekintve, 538.360.000 frt; behozatala, ugyanezen idő átlaga szerint 540.560.000 frt. Behozatali többlet így átlag évi 2.200.000 frt. Másféleképpen áll azonban a dolog, ha az egyes éveket tekintjük. Ezek szerint kiviteli többletünk volt 1891-ben 42.400.000 frt, 1893-ban 10.800.000 frt, 1894-ben 16.300.000 frt; behozatali többletünk volt: 1893-ban 19.700.000 frt, 1895-ben 39.200.000 frt, 1896-ban 3.600.000 frt 1897-ben 12.700.000 frt. S így kivitelünk és behozatalkunk, tehát jóformán hullámzik: de a fentiek alapján a végeredményt tekintve Magyarország export-birodalomnak épp nem mondható.

Még érdesebb lesz a kép (2. tábl.), ha szembe állítjuk a behozatalt a kivittel országok szerint és pedig minthogy az állapot 93-tól 97-ig körülbelül ugyanaz, rövidség okáért az 1897. évről:

Ezek szerint összes kivitelünk és behozatalkunk 77.43 és 76.18 százalékban kizárólag Ausztriára esik, a miből következik, hogy közös vámterület mellett bizonyos tekintettel kell lennünk a kölcsönös jó viszonyra, ha egyik legbiztosabb piacunkat veszélyeztetni nem akarjuk.

Hogy azonban jogunk van, sőt kötelességünk a jelen viszonyok mellett is a megengedett s minden nemzetnek jól felfogott érdekéből álló iparfejlesztési lépéseket is megtenni, azt még inkább megvilágítja a következő kimutatás (3-ik tábl.), melyből kitűnik, hogy Magyarország az 1893—1897. évi átlagot tekintve, évi 35 millió behozatali különbözetet fizet Ausztriának, de sajnos, nyersterményekért évi 15 millió frtot Szerbiának is.

Kitűnik továbbá, hogy a legfontosabb kiviteli többleti piacunk Németország, Franciaország, Anglia és Svájc, ellenben teljesen elvesztett területünk Románia s alig tudunk hódítani a Balkán államokban.

Ha pedig a behozatalt és a kivitel a nyers anyagok és a gyártmányok szempont-

jából vizsgáljuk (4. tábl.), akkor kitűnik, hogy Magyarország gyártmányait behoz 76.01 százalékot, nyersterményt 23.99 százalékot, ellenben nyersterményt kivisznek 59.64 százalékot, gyártmányt 40.36 százalékot, mely utóbinnál ne ejtsen tévedésbe az, hogy u. n. gyártmányainkból 25.52 százalék az élelmi és fogyasztási cikkek kivitelére esik, tehát voltaképpen ez is a nyers kivitelhez volna sorolandó. Viszont a behozatali 76.00 százalék gyártmányból is hajlandó vagyok ezen a czímen 8.50 százalékot leltetni.

A behozott gyártmányokból egyedül a textil iparra esik 33.83%, a miből kitűnik, hogy mi valakit élelmiszerünk, a ki minket ruház. Kitűnik továbbá, hogy a nemzet a jelenlegi helyzetében tényleg csak egy félkaru, béma ember, s hogy igaza volt Franklin Benjaminsnak, az első magyar Iparvéd-egyleti mozgalomnak s igaza van a közönség ösztönének is, midőn az ipartermelést első sorban is a ruházattal akarja kezdeni. Erre meg is van a hajlam és a feltétel az országban, ha 100 évvel az első brünni Jacquard-féle szövőgéppel elkéstünk is s különösen fontos ez, a mi székely népünknek nézve, hol különösen ez iparral a földművelést, háziipart és az u. n. decentralizált gyári ipart egyesíteni lehet.

Nem várva azonban elébe az értekezlet körültekintő bölcsességének s csupán azért, hogy tanácskozásunknak substratuma lehessen, bátor vagyok a következő határozati javaslatot előterjeszteni:

Határozati javaslat.

1. Mondja ki az értekező, hogy a magyar iparpártolási mozgalmat a maga részéről egy komoly s minden kihívó szöveget kerülő iparfejlesztési akciónak tekint, melyben eredményt csak hosszasan tartó munka, erős és józan közszellem által vél elérhetni.

2. Mondja ki az értekező, hogy az orsz. iparegyesület 1899. decz. 31-én 4241 sz. alatt kelt megkeresése értelmében Erdélyi iparpártoló bizottságot alakítsa mint ilyen, állandó összeköttetést tart fenn a központi és a vidéki rokon szövetségekkel és az e czélra működő testületekkel és egyesekkel. A bizottsággal alakulás a gyűlésen körülött iven való aláírás által történik. A bizottság a továbbiakban maga szervezi magát.

3. Az Orsz. iparegyesülettel, mint központi intéző szervvel a bizottság az összeköttetést az írásbeli érintkezésen kívül egy állandó albizottság után tartja fenn, oly tagokból állítva össze, kik Budapesten gyakrabban fordulnak meg.

4. A bizottság addig is, míg az Orsz. ipartestülettől részletesebb utasításokat és irányításokat vehetne, közreműködik a Bartha Miklós EMKE alelnök által szervezendő lelkesítő felhívás szétküldésében és terjesztésében.

5. Oda hat, hogy a magyar ipari termelés törzskönyve mielőbb elkészíttessék s e végbél szolgálatait is felajánlja. Erre nézve:

a) Tudomásul veszi az értekező, hogy a M. kir. központi statisztikai hivatal által 1892-ben 2500 oldalon kiadott „Magyarország iparosainak és kereskedőinek czím és lakjegyzéke” 10 évben belül, tehát 1902-ig nem jelenik meg: mindazonáltal a megjelenést legalább ekkorra kérvény útján is szorgalmazni fogja.

b) Tudomásul veszi az értekező, hogy a m. kir. kereskedelmi muzeum folyó évi jan. 3-án 3656 sz. alatt kelt s az EMKE-hez intézett átiratában midőn tetszés szerinti felhasználás végett rendelkezésre

bocsátotta az általa 1893-ban és második kiadású 1897-ben 10—10 ezer példányban és 8 nemzetközi nyelven is bicsátott s közel 2000 magyar czéget felsoroló „Kiviteli czímter”-et: egyzersmind kijelentette, hogy bármely cikk beszerzési forrását e feleknek hozzájárulandó kérdésekre gyorsan és díjmentesen megnevezni kész, minthogy a „Kiviteli czímter” megjelenése óta már sok kiegészítő adatot jegyzett elő s az újabb forrásokat is azonnal felkutatja.

e) Tudomásul veszi az értekező, hogy az Orsz. iparegyesület a kir. kereskedelmi muzeummal egyetértve a most folyamatban levő termelési statisztika alapján, a kerületi iparfelügyelők és a keresk. és iparkamarák közreműködésével már külön is megteheti a szóban levő törzskönyv előkészítésére a lépéseket. Addig is:

d) Mialtan a keresk. és iparkamarák legutóbb tartott értekezletének megbízásából a Temesvári kamara egy ideiglenes lajstrom egybeállításához már hozzá kezdett, sőt egy kisebbet a marosvásárhelyi kamara (Székely-szövetség) mielőbb kiadni szándékozik, — e testületekkel érintkezésbe lépve, hasson oda a bizottság, hogy a lajstromokból a szétküldendő felhívásokhoz lehetőleg minél több példányt rendelkezésére s általán a szétküldés is egyetértőleg és összehangzólag történjék.

e) Szolgáljon tudásul az is, hogy a kolozsvári keresk. iparkamara is folyó évi jan. hó 8-án 9680 sz. alatt tudatta, mikép lépéseket tett, hogy a maga részéről is a versenyképes hazai iparvállalatok minél tökéletesebb jegyzékével álljon szolgálatára az érdeklődőknek s ily czégeknek és árjegyzékeknek már most is gazdag gyűjteményével rendelkezik, mely egy a kamarában, mint a kamara által szervezett s a Főter 26. sz. alatt fennálló Tudakozó hivatalban a közönség rendelkezésére áll.

f) Szolgáljon tudásul az is, hogy a f. évi május hó 12—28-án Budapesten tervezett Honi iparkiallítás is nemcsak a szállítókból, de más hazai czégekben is egy oly katalógust állít egybe, mely szintén tájékoztatóul szolgálhat.

6. A bizottság felajánlja szolgálatait a folyó évi május hó 12—28-án Budapesten tartandó Honi iparkiallítás rendezéséhez is, azzal a kéréssel másfelől, hogy az első vándorkiallítás Kolozsvárt lehetőleg a Mátyás király-szobor leleplezésével egyidejűleg tartassék meg.

7. A bizottság odahat, hogy minden hazai gyár, vagy a nagyközönség számára termelő iparos egy határozott és belajstromozott védjeggyel lássa el minden készítményét, a mi a gyártmányok úgy lthoz, mint a külföldön oltalmat is biztosít s a fogyasztót is megőrzi a csalódástól.

8. Mondja ki az értekező, hogy az Orsz. központi hitelszövetkezetek kötelekben alakuló ipari hitelszövetkezeteket, úgy az így alakuló termelői szövetkezeteket hathatós támogatásban részesíti s az iparosokat ilyenek alapítására buzdítja. Az illetők a kir. kereskedelemügyi minisztertől támogatásban részesülnek.

9. A kereskedőket buzdítja honi ipartermekéből kirakatok s üzletükben és cikkek számára külön osztály létesítésére.

10. Kérje fel a bizottság az erdélyrezi lapokat az iparpártolási mozgalom számára állandó rovat nyitására, a lelkesítésre, ismertetésre s különösen a visszaéléseknek a nyilvánosság terén üldözésére. A czélra való tekintettel a bizottság ülései legyenek mindig nyilvánosak.

11. A bizottságnak joga van magát vidéki tagokkal is kiegészíteni.

12. A bizottság figyelembe ajánlatik minden honi iparág, de különösen és első sorban a textil és a bőripar megteremtésének szorgalmazása, mely Erdélyben a

ő mozdulatai mindig rendkívül bájosak, határozottak voltak.

A kis házra, melynek nyitott ajtaján a lámpa sárga fénye kiáradt, nem nézett többé vissza.

És ő ismét Ryder ur volt, a kit az egész Mannamed ismert, a szép, kellemes, mosolygó férfi, midőn a Chacehoz érkezett és a legény által a gróf szobájába lett vezetve.

VI.

Rosz emésztés, csaldott ambitio, beteg feleség, olyan fiu, a kivel nem tudott elbánni és szerfelett rosszul bílelt erszény, nem szolgált különözó határak által természetének a szelidítésére és az a tény, hogy a Rosminsteri gróf e változatos kellemetlenségek és megpróbáltatásoknak az áldozata volt, enyhítésül szolgálhat azon második ténynek, hogy ő lódsága rendkívül kellemetlen ember volt. Ő nagyon magas és kényelmellenlű sovány volt. Zsarnokias emésztése, a hátból hat napig gyenge lőrékre kényszerítette, re d-kivül soványsága valószínűleg ennek volt tulajdonítható. Simára borotvált, beasott arcával, magas, kopasz homlokával és előre álló sasorrával, ő lódsága nem volt szép férfi és bizonynyal nem hazudtolta meg a jellemét az által, hogy szeretlele méltónak mutassa magát.

Már pusztán a megjelenése, amint nagy karosszékekben, a nagy könyvtárban, mely olyan barátságatlan, homályos, komor és kopott volt, mint Rosminsternek minden szobája, elég volt arra, hogy a leányát, a szp kis lady Évát megijessze, a ki haragos atyjától máskülönben is félt.

Sőt a fia is, a bátor és vakmerő Beauclerk, az atyja felelmes megjelenésében szinte meghunyászkodott.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Január 18.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— Swerdnától. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

V.

(Folytatás.)

(14)

— De kénytelen vagyok megmondani, hogy azt gondolom, hogy nem kellene megfedekezned arról, hogy én a halyszódon javítani próbáltam. Tölem telhetőleg mindent megtettem és ambar te minden ajánlatomat visszautasítottad.

— Ezeket már mind elmondtuk és tudod, hogy túl vagyunk rajtuk — mondá Curzon hüvösen félbeszakítva a kuzinját. A gróf nem fogja nagyon szívesen venni, ha későn méggy a Chaceba és az én időm drága, habár a napi munkám be van végezve. Ezt ejtsd el és térj a dologra. A mint az előbb mondtam ki veled!

Attitűdje oly gondtalanul fesztelen volt, mint mindig, modora oly megvető, a barna szemében levő mosoly oly mulató és maliciz

székely nép megtartásának, de szász polgártársaink közlekedésének is egy k jelentékeny eszköze.

A határozatok végrehajtásáról és a költségek fedezéséről a bizottság gondoskodik.

Az eljénzéses fogadott beszéd után elsőnek Molnár József szólalt fel.

Szükségesnek tartja, hogy tekintettel arra, miszerint minden gyáros több readbeli cikkek gyártásával foglalkozik, jefőljek meg az egyes gyárosok, hogy mely téren tudnak különösen versenyképes árukat produkálni és hogy ezen áruk külön jegyzékbe foglalassanak.

Sándor József előadó megnyugtatta szólót, hogy erre nézve meg vannak a kivitel címztárban jelölve a különösen versenyképes magyar termékek.

Dr. Török István azt tartja kívánatosnak, hogy a különböző iparkamarák munkálatai harmoniába hozassanak.

Sándor József kijelenti, hogy a határozati javaslatban Török ezen aggályai szánva vannak.

Balogh Károly tanár a mozgalom legelkeesebb pártolója indítványozza, hogy a gyűlés fejezze ki köszönetét Sándor József orsz. képviselő iránt, hatalmas és lelkes munkájáért.

Lelkes eljénzés.

Havas Lázár érdekes példakkal illusztrálja, hogy a mozgalom csak akkor fog sikerre vezetni, ha első sorban maga a fogyasztó közönség jár jó példával elől.

Zatler Sándor a kisiparosok érdekében szolal fel. Lengyel Károly a hitelről szol és érdekesen. Bárd Feilitzsch Arthur szerint az értekezlet már is túllött a célon, hiszen belemegy a részletek részleteiben, a mi egy ilyen nagyszabású értekezletnél helytelen. A részletek elbírálása külön albizottságok tárgyát fogják képezni. Szerite ennek értekezletnek legnagyobb hivatása abban áll, hogy megállapítsa az alapelveket, melyek értelmében kiküldött bizottságok az erdélyi részeken az iparpártoló mozgalmat felkarolják. Vajjon magyar ipar pártolásánál melyik izaragat vegyük sorrendben elsőnek ennek megállapítását a nagyközönség dolga.

Ajánlja a bizottság megalakítását.

Béldi elnök ezután az „Erdélyi Iparpártoló szövetség” megalakulnak jelenti ki, s felkéri a jelenváltak, hogy alakuljanak bizottságra s id. előttük ajánlja Gáman Zsigmondot. A gyűlés ezt egyhangulag elfogadván, az elnök élettelisével véget ért.

Szokula Ákos, ki elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a gyűlésen, mint ma minket értesít, a legnagyobb örömmel és készséggel csatlakozik a mozgalomhoz.

Egyleti élet.

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület kolozsvári köre IV. féléves ülését 1900. jan. hó 19-én pénteken d. u. 5 órakor tartja meg a felső keresk. iskola dísztermében. Tárgyak: 1. Titkár jelentése. 2. Bournáz János felolvasása: A gömbtűkör képzetének egyszerűsítéséről. 3. Dr. Lehman Róbert felolvasása: Rang. Dislocatio. Adó. 4. Dr. Török István jelentése az egyesület decz. 8-án tartott közgyűléséről. 5. Esetleges indítványok. Gyűlés után áldomás a Központi szállóban.

Dr. Márki Sándor, Dr. Gál Kelemen, elnök, titkár.

ZENE.

Lichtenstein Dóra. A kolozsvári közönség előtt most még ismeretlen név, de nem sokára ismeret lesz: *Kubelik Jan*, az új Paganini hangversenyén fog a kolozsvári közönség megismerkedni vele. Lichtenstein Dóra igazi művészesaládból származik. Atyja *Lichtenstein F. Lajos* a „Pester Correspondenz” egykori szerkesztője, maga is kiváló zeneszerző, ki nagy szerepet játszott Budapest zenei életében. Nővérei közül egyik zongoraművész és jelenleg Angliában arat sikereket; másik nővére a szegedi zenekoncertorium tanárnője. Ilyen családból származik *Lichtenstein Dóra* kisasszony, ki egyike legkiválóbb koncert-énekesnőinknek s a ki Budapest legelőkelőbb hangversenyén szerepel állandóan s egy ízben Angliában is nagy sikereket aratott. Lichtenstein Dóra pár excellence koncerténekesnő, ki a magyar *Barbi Alicenek* neveznek. A közönség bizonyára érdeklődik a kiváló magyar énekesnő első kolozsvári bemutatkozását.

Ezzel kapcsolatban feleltünk, hogy a 19 éves hegedűvirtuoz hangversenyőre kapcsolják a jegyeket és így bizonyos, hogy *Kubelik Jan* zsufolt ház előtt fog játszani a péntek esti hangversenyen, melyen *Polónyi Elemér* zongoraművész is részt vesz.

Visszaemlékezések.

Városunk főterén egy ügyesen festett plakát érdekes alakjaival egy jelmezhála hívta fel a közfigyelmet, melyet az erdélyi művészet pártolásának céljából rendeznek. Érdekesnek találjuk, hogy az alkalommal a száz év előtti jelmezről elmondjunk egyet-mást a porlepte íráskor nyomán.

Hiszen a fényűzés, a bálozás, az udvari mulatságok kezdtek serkenteni főurainkat a múlt század elején a művészetek támogatására.

Az 1800-ik év elején se vége, se hossza az ilyen mulatságoknak.

Terpsichore diadal menetét nagyban elősegítette az a tény, hogy a magyar nép szeretett palatinusa, József nádor ekkor vette nőül a szépséges szép Alexandra Pavlovna hercegnőt.

Jellemző tudósítást találunk mindjárt az első mulatságról Decsy Sámuel és Pántzél Dániel uramék „Magyar Kurir”-jának az 1800-ik esztendő „első fertályára” szóló füzetében. Így ír az akkori idők báli riportere:

„A’ múlt éjjel volt a’ Cs. és Kir. udvaránál az a fényes redut, avagy közönséges bál, a melyet Ő Cs. és Kir. Felségek Fels. Palatinusunk kedves hitvesének Alexandra Pavlovna Nagy és Fő Hercege Asszonyának kedvéért adtak és a’ mellyre a’ Bécsi Publikum két vagy több hetektől fogva szüntelen készült.”

De nem is hiába készültek, mert fényes mulatság volt ez nagyon.

Háromezer belépti jegyet osztottak szét s csak ezzel lehetett bemenni; „és a’ ki bé ment, annak vagy igen szép dominóban, vagy szép köntösben kellett megjelenni.”

Bizony szépek is voltak az öltözetek; csakugy ragyogott a sok ékszer, rezgőtű, fejék. Ő Császári és királyi Felségek, a Felséges hercegek is megjelentek és vigan mulattak abban magukat.

Kedélyesen telt el az egész bál. Szünőrák alatt liberális inasok hordták körül a „süteményeket, csemegét, bort, kávé, pútsot, lemondadt.”

S mint a naiv riporter hosza teszi: mindez „ingyen” volt.

Ős Buda várában is folytatódott a „tánczos társalkodások”, mint a „Magyar Himnódus” írja egyik alkalommal „különös tiszteletet tettek kiváltságos tizenhat pár csinos maskarák, kik közül a Dámák, vadnépek módjára, de nagy illendőséggel voltak öltözködve s kezükben egy-egy ágat tartottak.”

De a királyi sziv e mulatságok alatt sem feledkezik meg a magyar művészekről, mert az avult lapok tanulsága szerint ez időben „A Kolozsvári, T. P. Piáristák volt Régensét Tisztelendő Balla Márton urat, a’ Litteraturában szerzett érdemeiért, egy emlékeztető arany pénzrel méltóztattott Ő Felsége meg-tisztelni.”

A „Poezis Claudiiopolitana” és az „Éneki szerzemények” írója e kitüntetés az akkor megjelent „Prima lineae historiae universalis” művével érdemelte ki.

Vajha e mulatság alkalmából is a felsőbb köröknek figyelme ráfordulna az erdélyi művészet ügyére és az oly epedve óhajtott kolozsvári tárlat egy szebb jövőnek lenne biztató hajnal!

Oravecz Ödön

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 18.

— **Az ipartestület üdvözlöte.** A kolozsvári ipartestület lapunkhoz a következő sorokat intézte:

Kolozsvári ipartestület.

3186—1900 szám.
Az „Ellenzék” tekintetes szerkesztőségének Helyben.

A hazai ipar és termelés pártolása tekintetében az Ellenzék részéről megindított mozgalom, mely a jelen közgazdasági és politikai viszonyokra való tekintettel éppen a legalkalmasabb időben hozott napirendre, jól eső érzéssel szolgált tudomásul ipartestületünk előjárásának.

Látva a tekintetes szerkesztőség sikeres kezdeményezését lankadatlan buzgalommal, örömmel üdvözljük a hazai ipar és termelés pártolása körül kifejtett tevékenységét s midőn a kolozsvári ipartestület előjárásának 362—49 sz. határozatából, ügybuzgó munkálkodásáért hálás köszönetünket nyilvánítjuk, kérjük szíves jóakarattal a jövőben is.

Kolozsvárt, 1898. december 29-én.

Ifj. Jakab, Reményik Károly, s. k. titkár, s. k. elnök.

— **Gróf Majláth püspök a menházban.** Gróf Majláth Gusztáv r. k. püspök tegnap meglátogatta a Szent Antal társaság által létesített ideiglenes gyermek menházat. A püspök Bíró Béla apátplébános, Pál István apátkanonok, dr. Prohászka Ottó esztergomi papnővelde igazgató, László Polikárp szentferenczi rendtartományfőnök s több pap kíséretében pontban d. u. 3 órakor jelent meg a menházban, a hol Pollák Lejósné urnó elnök, br. Josika Jozefin, gr. Kornis Berta, Zoványi Ida, Petrárd Józsefné, Schwarczel Adél urhölgyek fogadták. A püspök egy óráig időzött a menházban s élénken tudakozódott a viszonyokról s főképp az ott elhelyezett gyermekek (számszerint 9) sorsa felől. Mindenik árvt megköszöntötte, hogys szavakkal vigasztalta s oktatta jöltevők iránt való háladatoságra s köztük apróbb ajándéktárgyakat osztott ki. Végül a menház létesítő és fenntartó női választmányának meleg köszönetet mondott az ügy iránt tanúsított lelkes buzgalomkért.

— **Kötőke.** A kolozsvári hölgyek házbérségélyző egylete sikerült kötőket rendezett a tegnapi este a központi szálloda dísztermében. Az estélyt Kozma Ferenczné urnó lankadatlan buzgalommal és körültekintő munkálkodással rendezte és ez biztosította a sikert. Az estélyen jelen volt szépek közül a következők neveit említiük fel:

Dr. Asztalos Jánosné, Asztalos Irén, Benedek Józsefné, dr. Benet Jánosné, Bíró Jánosné, Bodor Antalné, Büchler Ignáczné,

Czirják Albertné, Dávid Antalné, Gaizágó Tivadárné, Geréb Mártonné, Grätz Mórné, Grui Aranka, Gyulay Lászlóné, Hakler Margit, Heinrich Józsa, Kozma Ferenczné, Kovács Irén, Kriza Gyuláné, dr. Meltz Hugoné, Mészó Lukácsné, Pallós Albertné, Pap Mariska, Parád Kálmánné, Pohl Antalné, Poszonyi Juliska, Sárkány Lajosné, Schwarz Adolfiné, szentkirályi Akosné, Sztójnovits Györgyné, Török Istváné, Versényi Gáborné, Veres Sándorné, Vermescher Györgyné. Virányi Istváné és leánya Virányi Margit.

— **Üres rubrika.** Nem az adófizetéssel hátrálékosok kimutatásáról van szó, hanem a kolozsvári kir. ítélő tábla területéhez tartozó **bűnügyi bíróságok** múlt évről összeállított kimutatásairól, melyek szerint decz. 31-én **nem volt hátrálék.** Előismerés illet meg az ország keleti részében működő bűnügyi bíróságokat, hogy az új büntető perrendtartás életbeléptetésére való tekintettel, megkészszerzett munkássággal, ezt a fényes eredményt sikerült elérniük. A kolozsvári ítélő tábla és a ker. törvényszék elnöke elismeréssükkel jutalmazták a hazafias kötelességet teljesített, fáradhatatlan munkásokat s reméljük, hogy ez az elismerés felsőbb helyen s visszhangra fog találni.

— **Magyar biztosító társaságok külföldi kezében.** A külföldi biztosító társaságok Eldorádója tudvalevőleg Magyarország s részvényeseik innen huzzák a meg nem vetendő osztalékok. Ugy látszik, hogy nem sokára az összes hazai elemi biztosító intézetek szintén külföldieké válnak. Thieme ur Münchenből már ma dirigálja a „Nemzeti”-t, „Haza”-t és a „Magyar Francia”-t most még arról van szó, hogy a Haas és Deutsch cég birtokában lévő „Foncziera” részvényeket ugyancsak a „Müncheni viszontbiztosító” óhajti 75 forintjával megvenni.

— **Tilinkó-hangverseny az EKE estélyén.** A 25-iki EKE estélynek legérdekesebb része a tilinkó-hangverseny lesz. Benő Bálint tilinkóművész műsora a következő: 1. Repülj fecském Reményi szerint. 2. Cserebogár Reményi szerint. 3. Velencei Carneval változatokban. 4. Czinka Panna körigője Káldy után. 5. Levél ária Rippből. 6. Eredeti Rakóczy-nóta Káldy után. 7. Magyar népdalok. 8. Rögtönzés. Az estélyen az EKE tagjai nagy számban vesznek részt. A meghívottak tegnap bocsátották ki. Jegyeket előre válthatni a titkári hivatalban.

— **Gizella Verein.** A kolozsvári Mátyás szobor bizottság Hegedűs Sándor keresk. miniszter, szobor bizottsági elnök, Szvacsina Géza a Ferencz József rend lovagja, polgármester, Ferenczy Zoltán, Sándor József, Nagy Lajos pénztárnok és Fekete Nagy Béla aláírásával, gyűjtőivel kereste meg a Budapestre székelt Gizella egylet főkepviseletét, kérvén, hogy a meg szükséges 30 ezer frthoz adományával hozzájárulni sziveskedjék. A társaság, mely mindennap legalább ezer-szer benyul a magyar polgárok zsebébe és a pénzt mind Bécsbe viszi, rögven vissza-utalja a szobor bizottság gyűjtőit és 33 fillérrel ajánlja küldte azt vissza, nehogy még egyszer megkeressék. Két pecséttel tett a bécsi egylet budapesti „Generál repräsentanz” a levélre, teljesen német körülíratl. Felhívjuk magyar polgártársaink figyelmét ez eljárásra. Mériünk hasonló mértékkel mi is. A bécsi Verein vígíczelt kergessük ki házukból, nyugtáit pedig utatstuk vissza. A bécsi Verein pedig tanulja meg a magyar történelemből tisztelni a nagy király emléket s vegye tudomásul, hogy

„Nyögte Mátyás bus hadát,
Bécsnek büszke vára”.

A Magyarországon használt német felirattal pedig *Szeggyel magd!*

— **Ingyenes előadás.** Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1900 évi január hó 21-én (vasárnap) délután 3 órakor a városház nagyszobájában rendező X. ingyenes előadását. Előadást tart: Silyom János: „Bolgárorság népeiről.”

— **Polgármester lemondás.** Mint bennünket abrudbányai levelezőnk értesít, a képviselőtestület keddi közgyűlésén Boér Béla Abrudbánya város polgármestere, az állásáról lemondott, a képviselőtestület a lemondást elfogadta, s a polgármesteri teendőket teljesítésével Viski József városi tanácsost bízta meg, egyben a város polgármesterének elismeréséről kegydíjat szavazott meg.

— **Elő magy. zarándok a Rómába.** A Sylvester éjelen kezdődött huszadik század első, szent esztendejében a világ minden részéből ezrekre menő tömegben vonulnak a katolika egyház hívei Rómába, hogy az apostolok fejedelmének, Szt. Péter sírjánál imádkozva nyerjenek teljes bűnbocsánatot s az isteni Megváltó földi helytartójától, XII. Leo pápa Ő Szentegének áldását. Magyarországból a szent éven a zarándoklatot a magyar kir. államvasutak Budapest városi menetjegy-irodája szerződéses viszonyban Propper N. János igazgató „Keleti Utazási Vállalatával” rendezi. Az első nagy zarándoklat február hó elején rendeztetik. Az utazási jegyek rendkívül megcsökkentek s az egész utazás tartamára szóló lakás és étkezési szabványokkal vannak ellátva. Jelentkezéseket az indulás napján elfogad a központi iroda Budapest, Maria Valéria-utca, Hungaria szálló.

Mulatságok.

Kolozsvári művész bál. Br. Wesselényi Miklós, Szilágyi vármegye főispánja, ki nem csak pártolója a szép művészeteknek, hanem erős talentumával, alapos technikai ismeretével művészi alkotásokat hozott létre, a védnökök sorába állt. Erről szol az előbbi levél, melyet a bizottsághoz intézett:

Az erdélyi szépművészeti társaság tek. bálbizottságának Kolozsvárt.

Ama felszólításukra, hogy a február 3-án rendezendő művész báljukra fogadnánk el az

egyik védnököket, a következőkben van szerencsém válaszolhatni:

A mennyiben nézetem szerint is, az erdélyi szépművészeti társaság, kifejtendő tevékenységét s magyar kulturális életünknek nemzeti irányban való fejlesztését által csak közhasznú missiót teljesíthet, örömmel teszek eleget e megüszelő felhívásnak, a felajánlott egyik védnök tiszlet szívesen elfogadom és itt már előre jelzem, hogy a báljegyemet 100 koronával fogom megváltani.

Elnök urnak megkülönböztetett tisztelettel
Wesselényi Miklós.

A bál ügye nagyon szépen halad előre. A meghívók pár nap múlva már szét fognak küldetni.

A bál iránt mindenki a legnagyobb figyelemmel viseltetik. Így Rigó Árpád belm., utcai papir kereskedő teljesen vételárban szállít minden papir anyagot. Havasy József műasztalos pedig díjtalanul készít paletta alakokat a készítő tánczenekedhez.

Szerkesztőségi üzenet.

Hóstitáti gazdáknak. Nagyon tévednek a hóstitáti földműves gazdák, ha azt gondolják, hogy lapunk csak akkor pártolja őket, mikor szavazni kell az ellenzékre. Az *Ellenzék* mindig sikra szállt és sikra száll ezután is a földműves gazdák érdekeit s most is azt mondjuk: bármilyen ügyben forduljanak egész bizalommal az *Ellenzék*-hez, mert pártolásunkra mindig számíthatnak. Az egész vád, a mivel a beküldött levél illet minket, csak félreértésből származik. Mi azért küldtük a levelet az állat orvos urhoz, hogy egy szakértő ember szóljon hozzá a dologhoz s mi ez által is a hóstitáti földműves gazdák érdekeit akartuk megvédeni és bajaikat orvosolni.

Jótekonyság.

Az emberbarátok figyelmébe.

Egy szerencsétlen családapáról egy hosszabb kérés levelet vettük. Közlünk hozzá egy pár részletet, mert a ki így tud írni, igazán megérdemli, hogy kenyérhez jusson.

Ime:

Már hónapok óta küzdök összejárva Kolozsvár és Budapest összes hivatalait, intézetait, gyárait, hogy szerencsétlen négy tagu családom részére munkásságom által kenyeret teremthessek, de fájdalom, proteció hiányában sehova sem sikerült bejutnom, sőt a legtöbb helyen és kivált hivataloknál nem állottak szemembe mondani, hogy ki protegál? Többször volt rá eset, hogy szolgál állásokat pályáztam meg, de eredmény nélkül, mert ma már a szorgalom, munkaszeretet becsértékkel nem bír s kifogástalan jó bizonyítványaim is csak értéketlen papírok, proteció nélkül. Elhatároztam magam egy végső lépésre, hogy az „Ellenzék” hasábjában egy könyörgő kérest teszek közzé a helyi és vidéki közönséghez, hogy szánalomra méltó helyzetemen könyörölve, valami álláshoz, vagy kereset-forráshoz juttatnának. Hátha akadt volna egy nemes szív, ki kétségbeesett panaszaomat meghallgatná, de a hirdetés díjjal sem rendelkezem, mert hónapok óta a zálogház-ból élünk s ma már főlegem is ágyban fekvő beteg, két kis gyermekem pedig, kik közül az idősebb is csak 4 és fél éves, fittetlen szobában nyűzörögnek kenyérért s ha csak a jölektű szomszédok nem könyörölnek rajtuk olykor-olykor, én nem segíthetek. Nagyon fáj, hogy élttem legszebb korában 33 éves, egészséges, ép, erős ember létemre télenül kell álljak s nézzem a legkínosabb nyomort, holott örömet végeznék bármily darva munkát is, ha kapnék, csak hogy bár a mindennapi kenyerünket megszerezhessem, hisz ez nekem egyetlen igényem, vágyam.

Alázattal könyörgök az „Ellenzék” valamely számában nem elhallgatásával egy kérés intézni a helyi és vidéki közönséghez, hogy nyomorult helyzetemen könyörölve valami kereset-forráshoz juttatnának, hisz oly sok tere van az embernek s én ha nem is kaphatok irodai munkát, bár eddig mindig ott működtem, daczára, hogy VII. gymn. osztályt jó sikerrel végeztem, hálás lennék, ha egy ispáni, számtartói, munkafelügyelői, végre iskola. vagy hivatal-szolgálat, laboránsi, házfelügyelői vagy bármilyen néven nevezendő és akármily csekély díjjal javadalmazott álláshoz juthatnék.

Még megjegyezzük, hogy a levél olyan szép írással van írva, mintha köre volna netsze.

Ha valaki megtalálna könyörölni e jobb sorsra méltó emberre és családján, címét szerkesztőségünk azonnal tudtul adja.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósítása és sürgöny-levelei.

Földrengés.

Pétevár, jan. 17.

Az akarakalaki-i kerületben f. hó 15-en és 16-én reggel földrengést éreztek. A december 31-én földrengés következtében elpusztult tizenkét falu lakossága kevésbé veszélyes vidékekre költöztek.

Transzvál.

Berlin, jan. 17.

Egy londoni távirat szerint, amely az éjjel érkezett Berlinbe, az angol kormány kijelentette, hogy a Bundesrath birodalmi postagözös szabadsombocsátása most, hogy a vizsgálatot befejez-

ték, közvetlen küszöbön áll. Az angol kormány ígérete szerint a függőben lévő differenciák kielégítő rendezése biztosítottak tekintetű és garancia van arra nézve, hogy hasonló incidensek nem fognak ismétlődni.

Hamburg, jan. 17.

A német kelet-afrikai hajózási társaság táviratot kapott Durbanból, amely szerint a Bundesrath postagözöst teljesen kiürítették és a rakomány teljesen megegyezett a bevallással. A kobozó bizottság még nem döntött.

Rensburg, jan. 17.

Az a repülő hadoszlop, amelyet French tábornok kiküldött, hogy az elenségek összeköttetéseit fenyegetse, ma visszaérkezett. A hadoszlop 9 mért-földnyire jutott Norwalspoont-tól, a nélkül hogy veszteséget szenvedett volna.

A kvóta-emelés ellen.

Budapest, jan. 18.

A képviselőház mai ülésén befogja mutatni az elnök a hosszupályi és poscsi függetlenségi polgárok tiltakozó kérvényét a kvóta-emelés ellen. A kissé elkésve érkezett kérvényt Marjay Péter orsz. képviselő fogja benyújtani.

A román-bank tőkeemelése.

Budapest, jan. 18.

Mint a „Kel. Ért.”-nek Bukarestből jelentik, a román kormány legközelebb törvényjavaslatot fog a kamarák elé terjeszteni, melynek értelmében a nemzeti bank tőkét, mely eddig 12 millió frankot tett ki, 30 millió frankra fogják fölemelni.

Országgyűlés.

Bpest, jan. 18.

A karácsonyi vakáció után a képviselőház ma tartotta első ülését, mely iránt ugyan csekély érdeklődést tanúsítottak a honatýak.

Több rendbeli kérvény bemutatása után elnök bejelenté a királyi döntést a kvóta arányára nézve.

Komjáthy Béla függetlenségi párti állott fel ezután s hosszabb beszédet mondott, a melyben különösen a kvóta-bizottság eljárása ellen kelt ki, a mely midőn belémet a kvóta-emelésbe, tul-lépte hatáskörét.

Beszéde végén indítványozta, hogy a bejelentés tüzessék napirendre.

Szell Kálmán miniszterelnök polemizált Komjáthyyal.

Hosszasan foglalkozik Komjáthy vádjával, melyek nézete szerint ezuttal jogosan nem állíthatók fel a kormány ellen. A kormány a kvóta felemelésbe a viszonyok kényszerítő hatása alatt ment bele.

Nincs kifogása a napirendre tüzés ellen, de nem a királyi döntés fölött, hanem a saját átirata felett, melyben a döntést tudatja.

A miniszterelnök után Polónyi Géza jelentkezett szólásra s nagy hatású beszédet mondott az Ugron-párt részéről.

Polemizált a miniszterelnökkel, a ki nézete szerint nem elég erősen tartotta magát e kérdésben az osztrákok szemben.

Több felszólalás után a **napi-rendretüzést** kimondták.

Következett a véderőtörvény meghosszabbításáról és az ujonczjutalek megajánlásáról szóló törvényjavaslatok tárgyalása.

Tóth János függetlenségi párti törvénytelennek tartja a megajánlást.

Kérdi, a kormány miért nem gondoskodik a tíz éves lejáratokról.

Foglalkozik az osztrák helyzettől és végül nem fogadja el a javaslatot.

Rátay László függetlenségi párti szintén nem fogadja el a javaslatot, mert az a nemzet valódi érdekeivel ellentétben áll.

Fehérvári miniszter felszólalása után a többség megszavazta.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Feloldó szerkesztő és lapfajladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

SZABÓ vagy CZIPÉSZ

szakmájába vágó cikkek eladására kerestetik. Ki csekély biztosítékot letehet, pénzbeszédre is felvétetik. *Cím a kiadóban.* 2—3.

Hirdetések.

Sz. 573—899.

46. 2—3.

Haszonbéri hirdetmény.

Az erd. róm. kath. Status kolozsmonostori uradalmához tartozó Bogártelke község határán levő 330 katasztrális holdnyi földbirtok a hozzátartozó lak- és gazdasági épületekkel, s lisztelő malommal együtt, a jelenlegi haszonbérleti lemondása folytán, 1900 év márczius hó 1-től kezdve, 1903 év február hó 28-ig a jelenlegi érvényben levő haszonbéri szerződésben részletezett feltételek mellett, írásbeli versenytárgyalás útján haszonbérbe adatik. Alapul vétetik a jelenlegi 4800 korona évi haszonbér.

Az erre vonatkozó ajánlatok 1900 január hó 31-ig a megígért évi haszonbéri összeg 10 százalékának bánatpénzzel csatolása mellett, határozottan kifejezve azt, hogy ajánlattevő a versenytárgyalási és haszonbéri feltételeket ismeri és elfogadja, az uradalmi intéző gondnoksághoz Kolozsvárt monostori kerület, fő-utca 16. sz. nyújtandók be. Ugyanott lehet megtekinteni vagy lemásolni a versenytárgyalási és haszonbéri feltételeket is.

Az uradalmi intéző gondnokság.

Kolozsvárt, 1900 január hó 14.

Rafain Jakab
ellenőr.Nagy Dezső
int. gondnok.

Sz. 2124—899 kj.

53. 1—1.

Hirdetmény.

Alólt község előjárása által hivatalosan közhírré tétetik, miszerint csehtelki Farkas Ferenczénél mult 1899 évi november hó 2-án a Kolozsvárról haza Csehtelkére hajtott gulyájához szegődött s nála mai napig is felfogva lévő egy darab egy és fél éves, fehérszörű, jegynélküli s 30 koronára becsült ökörborjú, mint gazdátlan jószág **toló év február hó 10. napján d. e. 10 órákor** a csehtelki községi bíró házában tartandó nyilvános árverésen elfog adatik.

Melyhez venni szándékozók azon hozzáadással hivatnak meg, miszerint a gazdátlan állat a legtöbbet ígérőnek készpénzért — esetleg becsáron alól is elfog adatik.

A község előjáróságától.

Csehtelkén, 1900 Január hó 15-én.

Bedőházy József
körjz.Szelecsán Juon
k. bíró.

Sz. 48—900 k. i.

52. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye mező-örményesi járásában Uzdi-Szt.-Péter székhelyvel Uzdi-Szt.-Péter, Mező-Domb, Tuson és M.-Szt.-György községekből alakított körjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen segédjegyzőséggel is ellátott állás évi javadalmazása 400 frt fizetés, 60 frt lakbér, 100 frt szolgatartás, 100 frt utazási átalány, 60 frt iroda átalány és 100 frt anyakönyvvezetői tiszteletdíj.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják — hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §. szerinti felszerelt és eddigi szolgálatukat igazoló pályázati kérésüket felettes hatóságok után hozzam folyó év **február 15-ig** annál bizonyosabban adják be, mivel a később beérkezett folyamodványokat tekintetbe venni nem fogom.

A választás folyó év február 28-án az uzdi-szentpéteri irodahelyiségben fog megtartatni.

Mező-Örményes, 1900 január 15-én.

Veszprémi Antal
főszolgabíró.

Meghívó!

A s z á s z - s e b e s i

Takarékpénztár Részvénytársaság

III-ik évi

Rendes közgyűlését

1900 évi február hó 2-án délután 2 órákor

tartja meg az „Arany oroszán” kis termében.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1899 évi üzleti eredményéről.
4. Határozathozatal a tiszta nyereség felosztása és a zárszámadások felett a felmentvény megadása.
5. A tisztviselők évi fizetésének, a hivataloszolga bérének megállapítása.
6. Az alapszabály 23. §. értelmében az igazgatóság lemondása és az új igazgatóságnak megválasztása.
7. Az alapszabályok 38., 42. és 48. §-ainak megváltoztatása iránti javaslat.
8. Az alapszabályok értelmében esetleg tett indítványok tárgyalása.

Megjegyzés: Az 1899 évi zárszámadás, valamint az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak jelentései 8 napon át a hivatalos órák alatt a társaság helyiségeiben megtekinthetők.

51. 1—1.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

Wesselényi-utcában 8. szám alatt

egy mosódát rendeztem be,

a hol leggyorsabban és legszebben eszközöltetnek minden megrendelések.

A mosási és vasalási díjak a legjutányosabbak.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

11. 6—11.

Bary Zsigmond.

Sz. 950—1899.

54. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. járásbíró 1899. évi V. 11669. sz. végzésével dr. Bernáth Albert ügyvéd által képviselt Báro Bors és Társa felperes részére Daszkel Samu s társai alperesek ellen 65 frt 44 kr. követelés s járul. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 449 frt-ra becsült ingóságokra, a Kolozsvár vidéki kir. járásbíró 1899. évi V. 1275.2 számú végzésével a további eljárás elrendelése, annak az alap és felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, alperes lakásán és a községi házban Solyomkőn leendő megtartására határidőül 1900. évi február hó 7. napján délután 2 órára tűztetik ki, mikor a bíróság lefoglalt I. Daszkel Samunál 230 frt értékű 12 szekér széná, 1 bricska szekér, 1 törökbuza morzsoló, II. Salamon Smelelnél 600 véka törökbuza, 19 liba a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfog adatik.

Felhívom mindazokat, kik az előírt végrehajtási ingóságok vételéről a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólt kiküldötnök vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár főlöslegére fognak utaltatni.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi Január hó 10. napján.

Lőrinczi Károly,
kir. bír. vjhjtó.

SIKERÜLT

az évek óta uraló vevőim által hangsúlyozott óhajtásnak eleget tennem, midőn a módli czipőgyár raktárának vezetésétől megváltam és az **országsszerte a legjobb hírnévnek örvendő**

Michelstädter S. E. és H.

czipőgyárosokat arra megnyertem, hogy a helyi piacon Főter 11. sz. Reil-ház alatt, egy az újabb kornak minden tekintetben megfelelő czipőraktárt nyissanak, hol a **legdivatosabb és legelegánsabb** úri, női- és gyermekczipő különlegességek a legdusabb választékban szolid és a talpukban kitűnő határozott árak mellett mindenkor kaphatók lesznek.

Az összes készlet **csakis saját készítmény és minden versenyt kizár**, úgy, hogy a legkényesebb izlésnek is megfeleljenek vagyok eleget tenni.

A nagyérdemű közönség szíves érdeklődését és irántam eddig is tanúsított becses bizalmát továbbra is kérve, vagyok

Teljes tisztelettel

Somogyi D. Ernő mint

Michelstädter S. E. és H. czipőgyár raktárának képviselője.

Minden évadban czipődivat-tudósító képes árjegyzék a t. közönség rendelkezésére áll.

38. 3—40.

Országos

Zarándoklatok Rómába

az 1900 jubiláris évben.

Rendezik a magas Clerus főnhatósága alatt a magy. kir. államvasutak városi menetjegy irodája és Propper N. János ker. akad. igazgató „Keleti Utazási Vállalata” Budapest, IV. Mária Valéria-utca (Hungária szálló).

Az első zarándokutazás indulása **1900 február hóban**, a melyre előjegyzések már most elfogadtnak. Részletes felvilágosítással és tervezettel a központi iroda szívesen szolgál.

48. 2—3.



1229. 6—10.

Bebizonyult tény, hogy a **vastag száraz hántott tűzifa** úgy a konyhában, mint a fűtésre legalkalmasabb, mert csak is fiatal és ép fa használtatik hántási czélokra s annak tüzelő anyaga több és értékesebb, mint akármelyik fanemnek.

Annak daczára, mint cserkéreg termelő, a hántott tűzifát sokkal olcsóbb árban adhatom, mint akármelyik fakereskedő, — mert czélom csak termelt hántott tűzifát értékesítése, nem pedig annak kereskedése, eszerint a babuczi erdőben általam verőfényes oldalon termelt jómínőségű elsőrendű vastag száraz hántott tűzifából teljes 4 méter, házhoz szállítva **11 frtért** nálam Nagy-utca 41. szám alatt megrendelhetők.

Mintak Nagy utca 41. szám alatt megtekinthetők.

Nagyobb megrendelésnél árendemény! 1245. 7—10.

Tisztelettel

Stotter Jakab

mint Schmidl és Ungar bpesti cserkéreg-termelő czég erdélyrészi képviselője.

Telephonszám 267.

Tagosított birtok eladó

M. Szt. György határán, a mely 158 hold szántó, 31 hold szénafü, 28 hold rét, 27 hold legelő és 15 hold kertből áll. A földek mind első minőségűek és jókarban tartottak. A hozzátartozó beldőség kifogástalan jó gazdasági épületekkel van ellátva s megyei utvonallal mellett fekszik. — Állomás Kis-Sármás 10 km. országúton.

Tudakozódni lehet **Ferenzy Jenő** szolgabíróval Tordán. 43. 2—2Specialista
SÉRV-
KÖTŐKÉNY.

A Kelelei-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legtöbbet ezen nemben, nem csúszik, nem gyakorol kellenyomást és el-távolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Árak
egyoldalu 6 frt
kétoldalu 12 frt

Gyáramban (alapított 1878) készülnek ezenkívül: mülábak, műkezek, járó és nyújtógépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer); orthopadiái fűzők, haskötők, göröserharisnyák és mindenféle gummiáruk urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. orvos sebészeti, mű- és kötő-szer-gyáros.

Budapest, IV. Korona-herceg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1098.10—16.

SZILÁGYI ELEONORA

Liqueur, Puncs-szesz és Rumgyára Kolozsvárt, belmagyar-utca 27. Telefon 239.

1250. 6—25.

Alapított 1832.

Van szerencsém a n. é. közönség tndomására hozni, hogy gyáramat áthelyeztem

Belmagyar-utca 27-ik szám alá

a hol elismert kitűnő saját gyártmányaim nagyban és lepecsételt egyes üvegekben kaphatók.

Alkalmi ajándéknak a legfinomabb Liqueur, Puncs-szesz és Rum díszes üvegekben. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Gyártmányaim, a gyári telepemen kívül kaphatók minden elsőrangú fűszerüzletben, valódi csak az, melyeken czéggemmel ellátott vignetta van.

Tisztelettel

SZILÁGYI ELEONORA liqueur, puncsszesz és rum-gyár.

Sárga János ékszerész és órás Kolozsvárt,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelben.

Nagy raktár a legújabb- és legizlésebb ékszerekből, ezüst-neműekből, arany- és ezüst, aczél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstneműket, vagy új aruval becserél.

Ékszer- és órajavítások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve!

1122.30—100.



18 karatos finom arany jeggyűrűk.

Ny. Magyar Mihály „Ellenzék” nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utca 33. sz. Telefonszám 233.